

# ● Kubuntu ●

## Het alternatief voor Windows

Ruud Uphoff



In de voorgaande nummers van SoftwareBus werd de installatie van Ubuntu Linux besproken als alternatief voor Windows XP. Maar er is uit die familie nóg een lid dat het prima zou doen op elk ander systeem. Wie niet mee wil in de trend van Windows 8 moet echt eens naar Kubuntu kijken.



Kubuntu is nauw verwant aan Ubuntu, maar in plaats van Unity en GNOME levert het de KDE-Desktop (afb. 1) voluit K Desktop Environment genoemd, waarin K aanvankelijk stond voor 'Kool' (koel).

En dan ben je in een omgeving die qua bediening lijkt op Windows, maar die meer symptomen van hersengebruik vertoont. Ja, over KDE is nagedacht, al is het zeker niet zonder foutjes.

### Installatie

De installatie wordt hier niet behandeld, want die is tot in detail gelijk aan de installatie van Ubuntu, dus verwijst ik daarvoor naar Softwarebus 2014-3. Het enige verschil is de kleur. Wie toch behoefte heeft aan een gedetailleerd stappenplan, verwijst ik naar <http://kubuntu.ruphoff.nl>.

### Kennismaking met KDE

Meteen na de eerste keer inloggen verschijnt het scherm van afbeelding 1. Je kijkt naar iets wat in termen van KDE een Activiteit heet. Elke activiteit bestaat uit een Dashboard met een of meer bureaubladen. Alhoewel in de wandeling vaak gesproken wordt van het bureaublad, is die term gewoon fout, maar dat levert geen probleem op omdat vrijwel iedereen werkt met slechts één activiteit, die ook nog eens met slechts één bureaublad werkt.



Afbeelding 1

Links bovenaan zien we een venstertje met de tekst Deze map is leeg. Het is een widget van het type map met als inhoud het bureaublad van de gebruiker. OK, ik neem aan dat er nu genoeg verwarring is gezaaid, dus tijd om een en ander te verklaren.

Een widget, letterlijk vertaald een dingetje, is in de wereld van KDE iets in een verzameling bouwstenen waaruit KDE mede is opgebouwd. Laten we eerst maar eens alle termen verklaren.

- Dashboard. Dat is wat we gewend zijn het bureaublad te noemen. Als we dat blijven doen, maar gebruik gaan maken van de mogelijkheid van meerdere bureaubladen, kom je lelijk in de knoei doordat verschillende beestjes dezelfde naam hebben.
- Bureaubladen. Een bureaublad is het dashboard met een of meer geopende vensters, zoals draaiende applicaties of mappen van het bestandssysteem. En er kunnen meerdere bureaubladen zijn. Die staan allemaal voor een en hetzelfde dashboard. Door van bureaublad te wisselen, haal je dus andere draaiende applicaties naar de voorgrond.
- Activiteiten. Een activiteit is een werkomgeving met een eigen dashboard en een eigen set bureaubladen. Wellicht had men beter kunnen spreken van projecten in plaats van activiteiten.
- Paneel. Het paneel (afbeelding 1) is de balk onderaan het scherm die we in Windows taakbalk noemen. Overigens is het mogelijk meerdere panelen te hebben. Het paneel is geen deel van een activiteit, maar is altijd aanwezig.
- Widgets. Kunnen onderdeel zijn van een dashboard of van een paneel.

### Widgets

Er zijn in afbeelding 2 heel wat Widgets te zien, vooral op het paneel. Voor nu gooien we het widget dat in de lege bureaubladmap kijkt even weg. Klik met de muis op X in de gereedschapsbalk die verschijnt als je met de muis het venstertje aanwijst.

Veel belangrijker zijn de widgets die samen het paneel vormen. Van links naar rechts:

- Programmastarter. Onze startknop die officieel Kickoff programmastarter heet, maar meestal kortweg KMenu wordt genoemd. Jazeker, het is een widget! Later zien we hoe widgets worden toegevoegd of verwijderd.
- Activiteiten. De drie puntjes naast de startknop. Het widget geeft ons de mogelijkheid activiteiten aan te maken of te verwijderen.
- Takenbeheer. Dat zie je niet? Nou, het is het hele paneel tussen Activiteiten en die widgets helemaal rechts. Een klassiek probleem in forums is de klacht dat de klok en andere zaken helemaal naar links staan en met geen mogelijkheid meer naar rechts te krijgen zijn. De oorzaak is toch heel simpel: takenbeheer is per ongeluk gewist. Takenbeheer heeft dezelfde functie als de taakbalk in Windows. Daarin verschijnen alle gestarte taken van alle activiteiten!
- Toon bureaublad. Hier klik je als andere vensters in de weg staan, om even bij het bureaublad (het dashboard dus) te kunnen.
- Systeemvak. Hetzelfde ding dat we kennen in Windows. Sommige programma's draaien hier.
- Digitale klok. Uiterst rechts, die halve cirkel, die is er altijd, als onderdeel van elk paneel en is ook het menu dat ons toe-

staat widgets aan het paneel toe te voegen of eruit te verwijderen.

## Een activiteit maken: standaard dashboard

Onder Windows ben ik gewend te werken met op een vaste plek van het bureaublad een verzameling snelkoppelingen naar veelgebruikte programma's en veelbezochte websites. En dat moet onder Kubuntu niet anders! Maar hier kun je met de rechter muisknop op het dashboard klikken zo veel als je wilt, een mogelijkheid om een snelkoppeling te maken is er niet.

rechter muisknop op het dashboard en kies je Paneel toevoegen > Standaard paneel. Klik dan met de rechter muisknop in die Pager en kies Pager instellen. Mijn voorkeursinstellingen op het tabblad Algemeen:

- Weergegeven tekst = Bureaubladnummer. Iets anders maakt Pager groter.
- Pictogrammen tonen aangevinkt. Je ziet wat er op een bureaublad staat als je de muis over de Pager beweegt.
- Huidig bureaublad selecteren = Toont het Dashboard. Daardoor komen je dashboardpictogrammen dwars door de applicaties op de voorgrond.

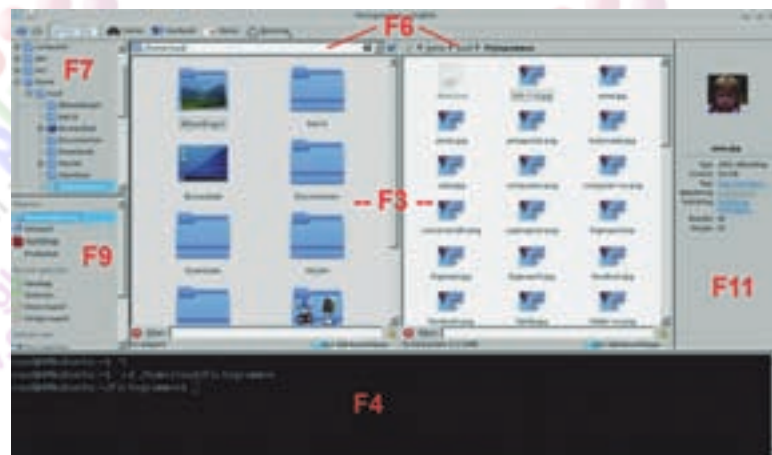
Start nu een of meer applicaties op Bureaublad 1 en schakel naar Bureaublad 2 om hetzelfde te doen. Merk op waarom 'het' bureaublad de naam Dashboard moest krijgen. Het verwisselen van de bureaubladen heeft alleen betrekking op de applicaties die daar draaien. De achtergrond met pictogrammen staat vast!

## Meerdere activiteiten

Maar KDE kan nog een stap verder. Stel dat je toch ook aan meerdere projecten wilt kunnen werken, elk met een eigen dashboard. Dan maak je gewoon een map voor dat project. Met snelkoppelingen naar andere locaties en andere programma's. Onder zowel Windows als alle bekende Linux-distributies is het bureaublad een persoonlijke map waarvan de inhoud op het beeldscherm wordt gereflecteerd. Bijvoorbeeld in Windows: C:\users\\desktop en in Kubuntu: /home/<account>/bureaublad. Maar KDE laat je net zoveel van deze dashboards maken als je wilt. Even terug naar afbeelding 2, waar we nu kiezen voor Map. Schrik niet van het nieuwe bureaublad waarop al je pictogrammen naar links zijn gegooid, want die staan in de oorspronkelijke activiteit echt nog wel op hun plaats. Klik met de rechter muisknop op het nieuwe dashboard en kies Map instellen > Locatie. Koppel de activiteit aan de gewenste projectmap.

## Bestandsbeheer: Dolphin

Ik open onder Windows een dialoogvenstertje. Niet alle tekst valt in beeld en dus beweeg ik de muiscursor naar de rechter benedenhoek om dat pietepeuterige venstertje groter te maken. Maar helaas, dat kan niet. Echt, telkens opnieuw schiet het door mijn gedachten: 'Microsoft, waar haal je de kwaliteitloze gore moed vandaan om je klanten dergelijke onvolwaardige troep te leveren?' In de meeste distributies van Linux is deze ergernis er niet. Een venster waarvan de omvang niet kan worden aangepast, lijkt welhaast onbestaanbaar. En ook het bestandsbeheer van KDE is een verademing. Wanneer je een map opent, kun je daar met functietoetsen heel veel doen. Zie afbeelding 4.



Afbeelding 4

Afbeelding 2

Afbeelding 3

Het is een kwestie van een activiteit maken die dezelfde mogelijkheden heeft. Klik op het widget Activiteiten (de drie puntjes) zodat onderaan het scherm het activiteitenmenu verschijnt. Kies daarin rechts voor Activiteit aanmaken > Sjablonen > Pictogrammen op bureaublad. Daardoor wordt een nieuw dashboard gemaakt. Klik daar met de rechter muisknop op en zie het veranderde menu in afbeelding 3: alle mogelijkheden die je kunt wensen.

## Werken met bureaubladen

Standaard heeft KDE na installatie twee bureaubladen, maar vreemd genoeg staat het widget dat schakelen tussen bureaubladen mogelijk maakt niet op het paneel. Het draagt de naam Pager. Klik met de rechter muisknop op het dashboard en kies Widgets toevoegen. Dan verschijnt de collectie beschikbare widgets onderaan het scherm. Begin, zoals afbeelding 4 laat zien, de naam van het widget te typen en als je pa hebt getypt komt die al in beeld. Sleep het widget naar de gewenste plaats op het paneel. Je ziet twee grijze blokken verschijnen.

Een andere methode noem ik hier, omdat het nogal eens voorkomt dat je widgets op het paneel kwijt raakt. Klik met de rechter muisknop op het paneel en kies Paneelopties > Paneel verwijderen. Na het verwijderen klik je met de



- F3 splitst het venster in twee aparte versies. Je kunt dan in beide vensters afzonderlijk bladeren en inhoud naar de andere kant verslepen.
- F4 splitst het venster horizontaal. De onderste helft is dezelfde map maar dan in de terminal. Als bovenin een andere map wordt gekozen, doet de terminal dat ook.
- F5 ververs de inhoud van het venster.
- F6 toont de adresbalk of verwijdert deze.
- F7 voegt links de navigatieboom toe of verwijdert deze.
- F8 maakt verborgen bestanden (on)zichtbaar
- F9 toont of verwijdert links de lijst met plaatsen (standaard zichtbaar)
- F10 opent een venstertje om een nieuwe map te maken.
- F11 laat rechts het voorbeeld van de geselecteerde map verdwijnen of weer tevoorschijn komen

Het loont de moeite alle instellingen van Dolphin vanuit de menubalk na te lopen!

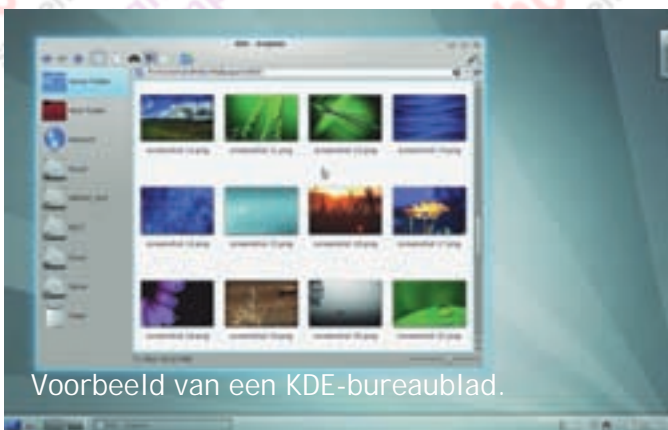
## Kate: een volwaardige tekstbewerker

Heel veel gebruikers van Windows gaan op zoek naar een betere tekstbewerker, bijvoorbeeld het gratis 'Editpad Lite' of de betaalde versie 'Editpad Pro'. Maar KDE is standaard voorzien van een programma dat betaalde producten als armzalige verschijnselen in het niet doet verdwijnen: Kate. Er is eigenlijk niets wat Kate niet kan zolang het in beginsel om platte tekst gaat.

Heeft iemand al een programmeertaal ontdekt waarvoor Kate niet is voorzien van syntaxiskleuring? Vaak ontdekt Kate zelf met welke broncode je bezig bent. Maar ook in diverse configuratiebestanden helpt Kate je beschermen tegen fouten. En nee, het is geen WYSIWYG, maar verder wel een perfecte HTML-editor. Bij dat alles beschikt deze tekstbewerker uiteraard over spellingcontrole, die zich automatisch beperkt tot de boodschap in de tekst. Opmaak wordt met rust gelaten als het soort bestand correct is aangegeven.

## Thunderbird is niet standaard!

Het is even wennen. Bij KDE hoort standaard KMail als e-mailprogramma. Maar Thunderbird (TB) kun je simpel zelf toevoegen: KMenu > Computer > Nuon zoeken. Typ daar eenvoudig thunderbird en het wordt geregeld! Na installatie loopt TB keurig mee in de updates.



Voorbeeld van een KDE-bureaublad.

## Tot slot

Kubuntu is niets anders dan Ubuntu met een andere, naar mijn smaak veel betere, gebruiksomgeving. Maar wie KDE mooi vindt kan nog een stap verder gaan en een totaal andere Linux-distributie gaan gebruiken. Dat is OpenSUSE. Wie uit de wereld van (K)Ubuntu komt moet wel even omschakelen, want OpenSUSE is niet gebaseerd op Debian, en alles wat apt-get of \*.deb heet mag je vergeten. Dat is iets voor een volgende SoftwareBus.

# Robot

## Virtual reality in de medische wereld

Ooit zag ik een sciencefictionfilm waarin een straal was uitgevonden die alles, ook mensen, kon verkleinen of vergroten tot elk formaat. Het leven van een ernstig zieke werd gered door een medisch team tot microscopische omvang te verkleinen. Daarna begaf het zich door de bloedvaten van de patiënt naar het zieke orgaan.

Kan zoiets werkelijkheid worden? Nee, dat kan het niet worden want dat is het al. Nou ja, dat verkleinen natuurlijk niet, maar dat de chirurg als het ware door het lichaam van de patiënt reist, dat is al enkele jaren de wonderlijke werkelijkheid: de Da Vinci-robot.

De chirurg bevindt zich niet bij de patiënt, maar zit aan, of moet ik zeggen 'in', een 3D-terminal. Hij reist als het ware door het lichaam van de patiënt en de robot is het verlengstuk van zijn handen. En de robot kan iets wat de echte handen van de chirurg niet kunnen: door kleine openingen in de buikwand, met minimaal bloedverlies de weg vinden naar het te opereren orgaan. Alsof de chirurg door een geheime straal is verkleind als in die film. Maar dit is écht!



Ik herinner mij de tijd dat we zelf een computer bouwden rond een 6502 of Z80 en zelf het operating system schreven.

De tijd dat de HCC werd opgericht. Ja, we maakten ook een robot, een graafmachine gebouwd van Meccano die echt een gat in de zandbak kon graven. En toen kwam Bill Gates met de mededeling '640 kB moet voor iedereen genoeg zijn.' Het was inderdaad allemaal gigantisch. Toen nog wel ...

Maar dit soort ontwikkelingen? Ik zag het tot nu als science fiction, tot ik zelf door deze robot werd 'geopereerd'. Hardware en software die je verblijf in het ziekenhuis beperken tot minder dan tweeënehalve dag. Bloedverlies dat niet de moeite van het noemen waard is en pijn die met een paar tabletjes paracetamol tot nul is gereduceerd.

Hoe ver is de techniek over nog eens 40 jaar? Ik waag me niet aan een voorspelling, maar herhaal aan mijn kleinkinderen hetzelfde dat ook mijn grootvader medio jaren 60 riep:

'Jullie zullen nog wat beleven!'

Meer:

[http://www.mednet.nl/wosmedia/628/reportage\\_wijnberg.pdf](http://www.mednet.nl/wosmedia/628/reportage_wijnberg.pdf)